

مواد محرک و اختلالات مرتبط با آن

دکتر احد فاضلی

عضو هیات علمی و استادیار روانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی

آبان ماه ۱۴۰۰

اصطلاحات مرتبط با اعتیاد

وابستگی
سو مصرف
مصرف نابه جا
اعتیاد
مسمومیت
محرومیت
تحمل
تحمل متقاطع
انطباق عصبی
وابستگی مشترک

اختلالات مرتبط با مواد چهار طبقه تشخیصی بر اساس

اختلال مصرف مواد

مسمومیت مواد

محرومیت مواد

اختلال روانی ناشی از مواد

انواع مواد محرک:

۱-امفتامین های اصلی: امفتامین-دکستر و امفتامین-متامفتامین-متیل فنیدیت

۲-مواد وابسته: افدرین-فنیل پروپانول امین-خات-متکاتینون

۳-امفتامین های جایگزین(طراح-شبيه مواد توهم زا)

MDMA-DOM-MDEA-MMDA

۴-یخ:شکل خالص مت امفتامین

۵-کوکابین:کرک-فین-نی-با اثرات مشابه محرک ها

مکانیسم اثر

ازاد سازی کاتکول امینها و دوپامین و سروتونین

مسیر پاداش نورو نهایی دوپامینرژیک از تگمنتوم و نترال به سمت قشر مغز

اپیدمیولوژی

شیوع در طول عمر-یکسان در مرد و زن-گروه سنی شایع ۱۸ تا ۲۵ سال

نحوه مصرف

خوراکی-تزریقی-استنشاقی-تدخینی

علائم و نشانه های های مصرف و مسمومیت

تاکی کاردی-افزایش فشار خون-گشادی مردمک-تر مور-اتاکسی-سردرد-تنگی نفس-تب-تشنج-کما
بی قراری-پرخاشگری-بی خوابی-سرخوشی-توهم-هذیان پارانوئید-کاهش اشتها

علائم و نشانه های های محرومیت

افسردگی-خودکشی-اضطراب-خستگی-سردرد-گرسنگی-کابوس شبانه-بی حالی و ضعف-

اختلالات روانپزشکی ناشی از مواد

دلیریوم مسمومیت با مواد محرک
اختلالات روانپزشکی ناشی از مواد محرک
اختلال خلقی ناشی از مواد محرک
اختلال اضطرابی ناشی از مواد محرک
اختلال وسواسی جبری ناشی از مواد محرک
کژکاری جنسی ناشی از مواد محرک
اختلال خواب ناشی از مواد محرک

درمان

دارو درمانی: ضد افسردگی و انتی سایکوتیک ها و ولبوترین

روان درمانی: درمان های انگیزشی و شناختی رفتاری و گروه درمانی

نکات تکمیلی مواد محرک:

شروع اثر سریع از ۳۰ تا ۶۰ دقیقه
وابستگی و علائم ترک شدید از جمله افسردگی
عوارض جسمی کشنده از جمله عارضه قلبی
همبودی با اختلالات روانپزشکی از جمله اختلالات شخصیت و مخصوصاً ضد اجتماعی
علائم سایکوتیک شامل هذیان و توهم

کوکابین

اپیدمیولوژی: مشابه امفتامین ها با شیوع بیشتر در مردان

مکانیسم اثر: مهار باز جذب دوپامین و نوراپی نفرین و سروتونین

انواع و نحوه مصرف:

کوکایین

علائم و نشانه های مسمومیت و محرومیت :

اختلالات روانی ناشی از کوکایین:

.

درمان اختلالات ناشی از کوکایین:

داروهای ضد افسردگی و انتی سایکوتیک ها

بوپروپیون و فنی تویین و لیتیم و ریتالین و ویگابترین

روان درمانی

نکات تکمیلی کوکابین:

میل شدید به مصرف و اعتیاد حتی با یک بار استفاده
همبودی با اختلالات خلقی و اضطرابی و مصرف الكل
خطر عود در هفته سوم تا چهارم پس از ترک
کرک شکل خالص و اعتیاد اوری بالا
همراهی با تشنج

پرسش و پاسخ:

سپاس از توجه شما